

Genteknologiutvalget
Att: Casper Linnestad
e-post: casper.linnestad@kld.dep.no

Innspill til Genteknologiutvalget fra Coop Norge SA

Coop i Norge er eid av 1,9 millioner medlemmer. Som medlemseid har Coop har et betydelig ansvar for at varer og tjenester vi kjøper blir produsert på en forsvarlig måte. Dette ansvaret omfatter vårt arbeid med sosiale og miljømessige krav, inkludert dyrevelferd. I tillegg har vi et ansvar for å kommunisere åpent og ærlig med våre kunder.

Coop Norge SA takker for muligheten til å gi innspill til Genteknologiutvalgets arbeid med å oppdatere kunnskapsgrunnet om genteknologi og genmodifiserte organismer (GMO).

Bakgrunn

Ærlig og åpen kommunikasjon med kundene, som eier oss, er helt sentralt for Coop. Vi mener at forbrukere har rett til å gjøre informerte valg. Det innebærer blant annet at informasjon om et produkt er genmodifisert eller inneholder genmodifiserte ingredienser skal være enkelt tilgjengelig. Denne holdningen har vi forfektet i flere tiår, og vi har ved flere anledninger påpekt behovet for merking, sporing og informasjon knyttet til GMO-produkter.

Merking, sporing og detektering

EU-domstolen bestemte i 2018 at organismer fremkommet ved hjelp av såkalte nye genomteknikker, inkludert genredigering, er genmodifiserte organismer. Dette er i tråd med genteknologiloven.

Vår europeiske paraplyorganisasjon, EuroCoop, hvor Coop Norge er medlem, støtter EU-domstolens fortolkning og krever at alle genmodifiserte organismer må omfattes av EUs utsettingsdirektiv, og dermed følge dagens krav til risikovurdering, detektering, sporing og merking. EuroCoop etterlyser også mer forskning på ikke-intenderte effekter ved bruk av genredigering. Dette er noe vi støtter.

Det er også viktig at det stilles krav om at søker skal gi informasjon som letter arbeidet med detektering og utvikling av nye detekteringsmetoder. I tilfeller der detekteringsmetoder ennå ikke er utviklet må sporbarhet og merking inntil videre baseres på dokumentbaserte systemer.

Coop Norge SA Hovedkontor

Postboks 21 Haugenstua, N-0915 Oslo – Norge
Besøksadresse: Østre Aker vei 264, 0977 Oslo
Telefon +47 22 89 95 95 – Bankgiro 9373.05.01232
www.coop.no

Coops syn på genteknologiloven

Vi ser på genredigering som et viktig verktøy innen forskning og utvikling. Spesielt har vi sett nytten av nye genteknologimetoder i forbindelse med utviklingen av vaksiner under pandemien. Vi mener imidlertid at det er svært viktig at lovreguleringen på dette området må sikre trygg bruk. Når det gjelder mat og fôr mener vi at produkter bare må godkjennes dersom de er funnet trygge for mennesker, dyr og miljø. I tillegg må de være bærekraftige, samfunnsnyttige og etisk forsvarlige. Disse kriteriene i genteknologiloven har vært styrende for godkjenning av GMO-er til mat og fôr i Norge siden 1993. Vi mener dette er kriterier som må videreføres.

Genmodifisering er en kraftfull teknologi der utvikling og bruk må ta utgangspunkt i føre-var prinsippet. Fordi GMO-er kan være svært ulike både i egenskaper, bruksområder og risikoprofil må alle genmodifiserte organismer vurderes fra sak til sak. Dette gjelder også for genredigerte organismer. Derfor må alle genmodifiserte organismer etter vår vurdering omfattes av genteknologiloven. En forsvarlig sak til sak-behandling innebærer også at det må være myndighetene som behandler og eventuelt godkjenner bruk av GMO i Norge.

Vi vil understreke at det er viktig at lovverket på GMO-området må ta høyde for vitenskapelig usikkerhet, ikke minst fordi uønsket spredning av genmodifiserte organismer kan ha irreversible konsekvenser. Denne usikkerheten ligger også til grunn for dagens krav til en trinn for trinn-godkjenning. Vi mener det er behov for mer uavhengig forskning på genredigering. Med uavhengig forskning mener vi her forskning som ikke er knyttet opp mot utvikling av konkrete produkter og kommersialisering av disse.

Oppsummering

- GMO-er må bare godkjennes dersom de er trygge for mennesker, dyr og miljø. I tillegg må GMO-ene være bærekraftige, samfunnsnyttige og etisk forsvarlige.
- Alle genmodifiserte organismer må omfattes av genteknologiloven inntil vi eventuelt har erfaring med trygg bruk.
- Ansvaret for risikovurdering og godkjenning må ligge hos myndighetene.
- For å sikre en forsvarlig behandling i tråd med føre-var-prinsippet, må godkjenningsprosessen skje fra sak til sak.
- Alle GMO-er må være sporbare og tydelig merket som GMO i tråd med dagens regler.
- Det er behov for mer uavhengig forskning på GMO-området.

Med vennlig hilsen

Knut Lutnæs

Senior kommunikasjonsrådgiver